

גנזי המלך

ארבע כנסות

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת

262

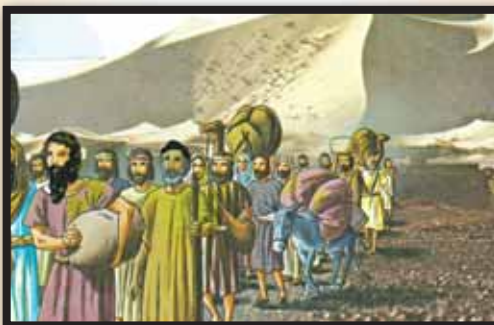
להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר"

שיחת חולין של תלמידי חכמים

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

של יושב ומכוון ללמד לתלמידים וגם התלמידים ישבו ויכוונו ללמוד, רק אז היתה נחשבת לתורה באמת, לעצם פרי האילן. אבל אם באופן של 'משיחתו למדנו'; אם כי גם תורה הם, דינים הנלמדים למעשה, אולם זה כבר בחינה אחרת בתורה, כבר נקראים בשם שיחת חולין, בחינה של; "וְעֲלֶהוּ לֹא יְבוּל" דבר קל שבו, הם מהולים באיזה מין תערובות. נורא מאד!

'א"ר שמעון: "מעשה בטבי עבדו של ר"ג, שהיה ישן תחת המטה. ואמר להן ר"ג, לזקנים: "ראיתם טבי עבדי, שהוא תלמיד חכם ויודע שעבדים פטורים מן הסוכה, לפיכך ישן הוא תחת המטה?"' (סוכה' כ:). 'תניא א"ר שמעון: "משיחתו של ר"ג, למדנו שני דברים; למדנו שעבדים פטורים מן הסוכה. ולמדנו שהישן תחת המטה, לא יצא ידי חובתו". ולימא; מדבריו של ר"ג

מילתא אגב אורחיה, קמ"ל' (שם כא:). שאפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה למוד. שנאמר: "וְעֲלֶהוּ לֹא יְבוּל" (תהילים א).

פרש"י שם: 'משיחתו' - 'לשון שיחת חולין ושמחה... דאי אמרת; מדבריו? לא שמעינן מינה, שתהא שיחת חולין צריכה ליתן לב ללומדה. אבל השתא שמעינן; דצריך להטות און אף לשיחתן, שאף היא סופה דברי תורה. מדבריו - משמע דברי תורה שהוא מתכוין ללמדן לתלמידים... "וְעֲלֶהוּ דבר קל שבו" ע"כ.

איך נבין שדבריו של ר"ג יהיו נקראים בשם 'שיחת חולין'? הרי כל דבריו, תורת אמת ממש הם! כי מהם למדנו שני דינים למעשה. ואם היה אומר אותם שני הדינים עצמם בכונה לתלמידיו, היה נקרא זה בשם תורה. מעתה, מאי איכפת לן, באיזה לשון אמרם, הרי סו"ס גם זה תורה הם. ואיך נקראים 'שיחת חולין' של

ונקח לנו לציור אמרם ז"ל: 'א"ר עקיבא: "כל הכתובים; קדש. ושיר השירים; קדש קדשים". א"ר אלעזר בן עזריה: "למה"ד; למלך שנטל סאה חטים ונתנה לנחתום, אמר לו: 'הוצא לי כך וכך סולת, כך וכך סובין, כך וכך מורסן וסלית לי מתוכה גלוסקיא אחת מנופה ומעולה'. כך כל הכתובים; קדש. ושיר השירים; קדש קדשים"' (רש"י שיה"ר א

תלמידי חכמים? בחינה של עלים. ואם כי אמנם, גם עלים, מגופו של האילן הם. אבל, הרי אינם פרי האילן. וכמובן שרב מאד המרחק, מפרי האילן, לעלה של אילן.

גם הלשון של 'שיחת חולין' צריך להבין, כי חלילה להבין שזה פטוטי דברים בעלמא ואשר בהם התערבו גם דברי תורה. חלילה מהאי דעתא! הרי גם על רב, איתא (מובא ברמב"ם 'דעות' ב ד): כי 'לא שח שיחה בטלה מימיו'. וכש"כ, שר"ג בכל דבריו ושיחותיו, לא היה בהם אף שמץ של בטלה.

עלינו לומר; כי ביאור 'שיחת חולין' של תלמידי חכמים צריכין למוד, היינו: ככל מלה ומלה שלהם, הינם תורה ממש ועם כל זה נקראים בבחינת; "וְעֲלֶהוּ דבר קל שבו". להשתומם מכל הענין, כי אופן של משתבח בעבדו לכדיחותא בעלמא, אין זה תורה טהורה. דוקא מדבריו למדנו; אופן

עד כמה הדברים מגיעים; כי כתבי הקדש, אשר ודאי קדש הם, ודאי תורה ועם כל זה קראום חכמים בבחינת מורסן, אינם סולת נקיה, כי אם בבחינה של איוו תערובות של סובין.

בחינה כעין זה מה שאמרו חז"ל ('ספרי' 'מטות'): 'כל הנביאים נתנבאו בלשון: "פה". מוסיף עליהם משרע"ה, שנתנבא בלשון: "זֶה הַדָּבָר" ('שמות יד').

המשך בעמ' 2 <<<

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

המשך מעמ' 1 >>>

'מה בין משה, לכל הנביאים? ר"י אומר: "כל הנביאים ראו מתוך אספקלריא המלוכלכת... ומשה ראה מתוך אספקלריא מצוחצחת" (ויק"ר א יד).

האם אנו סבורים כי אצל כל הנביאים היתה 'אספקלריא מלוכלכת'? ח"ו! בהירותה של חמה, אינה גם משל לבהירותה של נבואת כל הנביאים. כל זוהר השמש בכל טהרתה, מול אור נבואתן של כל הנביאים, הרי ממש כחושך ואפלה היא. ומה זה, אשר אמרו כי ראו ב'אספקלריא מלוכלכת'?

אין זה אלא כמ"ש: ש'כל הנביאים נתנבאו בלשון: "כה".' הבחינה של "כה" היינו: שהיו צריכים להשתמש בכח הנבואה שלהם, ללמוד מה שהקב"ה מנבא להם, כנאמר: "וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה" (הושע' יב). וכן אמרו ז"ל: 'גדול כח הנביאים שמדמין צורה ליוצרה' (בר"ר כז). ועי"ז להכיר ולהבין רצון ה', בחינת תשעת המראות של יחזקאל. היינו: עד כמה היה צריך ללמוד את דבר ה' בכח הנבואה, לעמוד על רצון ה'. והוא ענין 'אספקלריא מלוכלכת'. לא כן, דרגת נבואתו של משרע"ה שניבא בלשון "זֶה", דרגה שלא היה נצרך לכלום. שמה רואים, הכל ברור, בלי שום תערובות. אמת בתכלית, הוא סוד התורה. 'משה אמת ותורתו אמת'. מעתה, מהי תמיהתנו כי אצל ר"ג

היתה בחינה של 'שיחת חולין'? הלא כבר ראינו מה שחז"ל אמרו על כתבי הקדש! הנה כתבי הקדש קראו חז"ל בלשון: 'סובין ומורסן'. נבואות כל הנביאים, קראו חז"ל בלשון 'אספקלריא מלוכלכת'. והם ודאי תורה הם! הנה גם שיחת חולין של ר"ג, ודאי תורה שלמה היא, כל מלה ומלה שלו היתה ודאי תורה, אלא שבשם מיוחד היא נקראת, בשם של 'שיחת חולין'. "וְעֵלְהוּ דבר קל שבו".

בחינות בחינות הן, אבל כולם, תורה הן. לומדים אנו כאן יסוד גדול, כי תיכף אצל שיחתן של תלמידי חכמים, מתחלת תורה. שיחת חולין של ת"ח, היא תורה ממש. ומובן, כי לאו דוקא שיחתו של ר"ג, לא נגרע בזה גם שיחתן של אמוראים, של רבנן סבוראי, של הראשונים הקדושים וכן כולם. וגם לומדים מזה שיתכן שתורה תקרא בשם שיחות, בחינה של "וְעֵלְהוּ", כי תערובות איזו שהיא, פוסלת בתורה, עד כדי שמשנתנה בעצם מציאותה ובשם אחר תקרא, תורה באמת נקראת רק כשהיא בתכלית הטהרה, צח מצוחצח.

כתבי הקדש, הם תורה ובכ"ז הם בבחינת 'סובין ומורסן'. נבואת כל הנביאים, תורה והיא בבחינת 'אספקלריא מלוכלכת'. ועל מה זה? כי היו תערובות כלשהו, עם דמיון הנביא! עד שיחת חולין של ת"ח שזה ג"כ תורה. שהרי למדנו

ממנו ב' דברים ובכל זאת אין זה עצמה של תורה. כי בשם אחר לגמרי תקרא 'שיחת חולין' - "וְעֵלְהוּ"! סוד תורתנו, היא בלשון; "זֶה", באין כל תערובות, אף לא כח נביא, כי אם צח מצוחצח; "זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'!".

גם שיחתו של ר"ג, אשר הינה תורה ממש, כיון שנתערב בה כל דהו, משתבח בעבדו, כבר נפסל ולא נקרא דברי תורה, כי אם 'שיחת חולין', בחינה של "וְעֵלְהוּ" ולא עצם הפרי. יתבונן האדם ויתעורר מזה, שאם משתבח בעבדו של ר"ג, נשלל דרגת התורה, מדברי ר"ג! וכבר נשתנו למציאות אחרת, אשר בשם אחר תקרא. וגם מדות טובות, אינן נגדרות כאמת, בגלל היותן תלויות בכחות נפשיים. מעתה, אדם הנגוע באיזה מדה מגונה, או נטיה לאיזה מדה, כמה רחוק הוא מן האמת!

מדות, הן מן העיקרים בבקשת האמת. ומבואר זה היטב בכל דברינו. וכמה מן הבקורת יש על הרפיון הגדול בעבודה על מהלכי המדות. לפנים היו קבועות בישיבה הרבה חבורות עוסקים ביחד, לישר המדות ולזככן. וכעת כמעט שנאבדה כל ההתעסקות הזאת. הלא כאן למדנו ושמענו נוראות, עד כמה רחוק האדם מתורה, כשמדותיו מלוכלכות. (דעת תורה'). ■

לקראת הסוף...

עם הרב **אמנון יצחק שליט"א**

נתיבות

אחוזת דניאל אזור התעשייה

ביום ראשון כז' תמוז 19/07/09

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

כניסה 10 ש"ח

רמת השרון

יד לבנים ההגנה 8

ביום שני כח' תמוז 20/07/09

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

כניסה 10 ש"ח

מפרץ חיפה

אולמי כינורות חלוצי התעשייה 36

ביום רביעי א' אב 22/07/09

השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

כניסה 15 ש"ח

ההרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שוכר"

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET וב'שופר ניוזטל' 054-4007779

הלכה

מדיני יציאה במקל בשבת לרשות הרבים

ההלכות שלפנינו מבוססות עפ"י השו"ע וה'משנה ברורה'

להחליק בו, יש מתירים לילך בו עם מקל. ויש אוסרין. (שא סס"ה).
סומא, ההולך עם מקל, אסור להוציאו לרשות הרבים, כיון שיכול לילך בלעדיו והמקל לא נועד, אלא לישר פסיעותיו, לכך אינו חשוב כמנעלו. (שא, יח)
אדם הנושא בידו מקל לכבוד ולתפארת, אסור ליטלו ברה"ר, כיון שזה נחשב כמשא. ואף שהותר לצאת בתכשיט, מכל מקום, אסור לישא את התכשיט בידו, אבל במקום שיש בו עירוב, מותר. (שא סס"ו) ■

כמו מנעל, אצל שאר בני אדם. (שא יז).
וכן זקן, או חולה, שאינם יכולים לילך בלא מקל, רשאים ג"כ להוציא מקלם לרשות הרבים. אולם אם בביתם הם הולכים בלא מקל ורק בחוץ רוצים לילך במקל, מחשש שמא יפלו, אסור להם לצאת בו לרשות הרבים, כיון שבאופן כזה אין המקל נחשב כמנעליהם, אלא כמשא. אמנם, במקום שיש בו עירוב, מותר. (שא סס"ד).
מקום שהאדם מפחד שמא יפול בו, כגון: מדרון, או מקום רטוב העלול

אסור מדברי חכמים, ליטול מקל בשבת ואפילו במקום שיש בו עירוב, מטעם שהוא דבר שאינו עומד לשמוש. הרי זה נקרא מוקצה מחמת גופו. (שח הקדמה).
ואפילו ייחד את המקל מערב שבת, אסור לטלטלו בשבת שלא לצורך, כיון שטלטולו שלא לצורך יש בו משום זילותא לשבת. (שא, שעה"צ ע"ג).
אבל חיגר שאינו יכול לילך בלא מקל, מותר לו לילך עם מקלו ואפילו לצאת בו לרשות הרבים, כיון שהמקל נחשב אצלו,

דברי אגדה

איזה גרעון קדושה אם לא היו נטהרים ומתכפרים בהם אותם שאירע להם חטא. וכמו שאמרו חכמים במסכת 'ראש השנה' (טז:): **'חייב אדם לטהר עצמו ברגל'** ולא אמרו כן בשבת. כי בעצם קדושת השבת ויומו של השבת לא יקל ולא יגרע בקדושתו שום דבר של טומאה. ■

באים בכל ששת ימי המעשה, כי לא ימלט שום אחד מהחוטאים מהיותו מכופר ביום אשר חטא בו; זה ביומו וזה ביומו. אבל ביום השבת אין צורך לזה, כי יום השבת בעצמו וקביעותו הוא קדש ואין קדושתו נדחית ולא נגרעה בחטא. אבל ימי המועדים שרובם חלים בימי החול, היה בהם

רבנו המבי"ט בספרו ('יסודות' פרק לו) עומד על השאלה; מדוע בכל המועדים, מביאים בקרבן המוסף, שעיר לחטאת ואילו במוסף של שבת, אין מביאים בו, שעיר לחטאת?
לפי שרצה הא-ל יתברך שיובא שעיר חטאת בימי המועדים שהם

הנהגות צדיקים

זוננפעלד זצ"ל: שפעם ספרו לו; שבאחד מבתי ירושלים מדליקין את המיחם בשבת, התפרץ מיד הגרי"ח לאותו בית ומיחה, מתוך להט נשמתו בזעקות: "שבת היום, שבת היום" בעל הבית אמר לו: "רבי, אין זה מן הנימוס, להתפרץ לבית, מבלי לדפוק תחילה על הדלת". השיב לו הגרי"ח: "כשפורצת שריפה בבית, רק שוטה דפוק ויחכה שיפתחו לו". ■

רבי שמואל גריינימן זצ"ל למקום מסוים, בכדי לחזק שם את שמירת השבת. בעלותו לקרון הרכבת נסגרה עליו לפתע דלת הקרון ונפצע באזנו, כשחזר לרבו ה'חפץ חיים' וסיפר לו את הדבר, אמר לו ה'חפץ חיים': "מקנא אני בך, שנפצעת לכבוד שבת קדש".

● **בספר 'מופת יחזקאל' מסופר:** שאמר הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל להרה"צ רבי שלמה וולבא זצ"ל: "קבלתי על עצמי, כשהעולם, בא ביום ששי בערב שבת קדש, לומר לי 'שבת שלום', לאחל להם מכל הלב, שבאמת תהיה זו שבת טובה עבורם".

● **בספר 'פאר הדור' מסופר:** שפעם שלח ה'חפץ חיים' את תלמידו הגאון

● **מסופר על הרב יוסף חיים**

פרשת 'מטות מסעי'

"לְמַסְעֵיהֶם עַל פִּי ה' "

גאולה שניה כנגד הראשונה

פנינים לפרשה

"וַיְנַדְר אֱלֹמָנָה וַגְרוּשָׁה" (ל י)

כתב רבנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו 'טעמא דקרא': פסוק זה נכתב בין פרשת ארוסה, לבין פרשת נשואה. ולכאורה אין מקומו כאן, אבל הוא מדויק על פי דברי הגמרא במסכת 'כתובות' (מט.). **"וַיְנַדְר אֱלֹמָנָה"** וגו' שבא לרבות גם כשמסר האב את בתו, לשלוחי הבעל, או, שמסרו שלוחי האב, את האשה, לשלוחי הבעל ונתאלמנה, או נתגרשה בדרך, לכך מקומו הראוי לו הוא; בין האירוסין לנשואין.

הצדיקים, מן הרשעים, שהולכים לינצל והלא היה בידם למחות ולא מיחו? ונתקבלה טענת מידת הדין. ואף הוחל הגנף מהמקודשים דוקא, אלו שקיימו את התורה כולה מאלף ועד תי"ו. על מה? על כי היה בידם למחות ולא מיחו. ומאחר שדבריהם נשמעים, היה מוטל עליהם לפעול בדבריהם. ואמרו חז"ל עוד במסכת 'מועד קטן' (ו.): שתלמיד חכם הנמצא בעיר, צרכי העיר בעניני התורה והדת מוטלין עליו.

מן הענין להביא כאן את דבריו המסולאים בפז של רבי שמעון סופר מ'קראקוב' בהקדמת שו"ת 'חתם סופר': לא מצינו באברהם אבינו ע"ה שנזדכך בעפרוריותו כל כך, כמו אצל חנוך, שנתעלה ועלה אל האלקים. אך אין זה חלילה מצד פחיתות וחסרון נפשו, כי אם היה אברהם אבינו ע"ה עושה כאשר עשה חנוך, להתבודד בעצמו מחברת בני אדם, היה מתעלה גם הוא להיות ממלאכי הא-ל. ואשר לא עשה כן, לפי שהתבונן בחכמתו, כי לא באלה חפץ ד' - שישלים האדם את נפשו לבד ואילו את אנשי דורו ישאיר **"תַּרְבוֹת אַנְשִׁים חֲטָאִים"** ('במדבר' לב.) ומכעיס ד', כמקרה אשר קרה לדורו של חנוך ודור המבול. הנסיון הזה לימד אותו כי טוב לאדם למעט בהשלמת נפשו, למען הרבות כבוד שמים; למעט את המורדים ולהרבות את העובדים! כי מה יתן ומה יוסיף האדם, אם יוסיף מלאך אחד על אלפי רבבות מלאכי מעלה, הלא ה' בורא וממציא כהנה **"חֲדָשִׁים לְבָקָרִים"** ('איכה' ג.).

במקומך ואני אפתח במנוסה, כשיראה השוטר במנוסתי יעזבך וירדוף אחרי ובזמן הזה תמלט נפשך, עד שיתפסני עם האשור בדי". וכך עשה.

לבסוף, כשתפס השוטר את הבחור הבורח, שאלו למעשיו ולסיבת אי הימצאותו בעבודת הצבא, לשמע שאלתו, אמר לו הבחור: "כי הינו פטור מן הצבא". ואף הוציא לו את האשור שהיה מונח בכיסו. למראה האשור שאל אותו השוטר: "א"כ, למה ברכת ממני?". אמר לו הבחור: "כי הרופא הורה לו לרוץ מידי יום כחצי שעה לבריאותי". שאל אותו השוטר: "אבל ראית שאני רודף אחריך, למה א"כ לא עצרת?". השיב לו הבחור לפי תומו: "חשבתי, שגם לך הורה הרופא לרוץ, לצורך הבריאות". וכך נצלו שני הבחורים.

"וְאֵת בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר הָרְגוּ בְּחֶרֶב" (לא ח)

בלעם נהרג בשעה שהלך ליטול שכרו מבלק, על מה שמתו מחמת עצתו כ"ד אלף מישראל. רבנו אפרים ז"ל מביא, שדרשו חז"ל על בלעם את הפסוק הנאמר במשלי: **"יֵשׁ דָּרָךְ יֵשָׁר לְפָנָי אִישׁ וְאֲחֵרִיתָה דָּרָכֵי מוֹת"** ('משלי' יד.) ודבר זה נרמז בכתוב, שסופי התיבות של: **"יֵשׁ דָּרָךְ יֵשָׁר"** הוא: **"שכ"ר וראשי התיבות הללו עולים למנין כ"ד, לרמוז: שהלך בדרכו לטול את השכר על כ"ד האלף שנהרגו בעקבות עצתו והגיע ל"דָּרָכֵי מוֹת"**.

"וַיִּקְצַף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הַחֵיל" (לא יד)

פירש רש"י: **"ללמדך; שכל סרחון הדור תלוי בגדולים, שיש כח בידם למחות"**. יסוד גדול אנו למדים מכאן: שככל שחכמתו של האדם גדולה, כך אחריותו למעשי העם גדולה. ואמרו חז"ל במסכת 'שבת' (נה.): שאמרה מידת הדין לפני הקב"ה: "מה נשתנו

"לְמַסְעֵיהֶם עַל פִּי ה' " (לג ב)

כתב רבנו בחיי: **"ועוד יש בזה תועלת אחרת, להודיענו כי הכל לפי הכונה. ומטעם זה נמנו המסעות בשמותם, להורות שהכל תלוי כפי מחשבתם של ישראל בהקב"ה. כשהיו זכאים ועושים רצון השם והיו נוסעים במחשבתם באותן המסעות, ממחשבה רעה לטובה, היתה מדת רחמים שעליהם מרחמת ומגינה עליהם. ולכך: **"וַיַּחַנּוּ בְּהַר שְׁפָרָה ... וַיַּחַנּוּ בְּמַתְקָה"** וכשהיו**

הדברות. סי"ן ימים היה משה בהר'.

"ניצל אהרן הפהן" (לג לח)

כתב רבנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו 'טעמא דקרא': לכאורה פסוק זה אין מקומו כאן בין המסעות. ועיין במסכת ר"ה (ג.) שדרשו: כיון שמת אהרן נסתלקו ענני כבוד, ו**כסבור הכנעני ניתנה רשות להלחם בישראל'** ועיין שם בתוספות, שהוכיחו מהפסוקים, דדרשא זו נדרשת מהאי קרא דפרשת 'מסעי' ולא מקרא דפרשת 'חוקת'. ע"ש. וצריך ג"כ טעם, למה התורה כתבה זה כאן ולא בפרשת 'חוקת'?

אבל כל זה יתבאר על פי דברי ה'ירושלמי' בתחילת מסכת 'יומא' (הביאו ג"כ רש"י בפרשת 'חוקת'): שכשנלחם הכנעני אתם, בקשו ישראל לחזור למצרים וחזרו לאחוריהם ח' מסעות, עד שהחזירום שבט לוי בעל כרחם עי"ש. א"כ מקומו כאן, בין המסעות, שעי"ז חזרו ח' מסעות עד שהחזירום להר ההר. ומפני כבודן של ישראל לא כתבתו התורה בפירוש, רק ברמז. ■

יחישה מעשהו, מעשה הגאולה בקרוב ו"נגילה ונשמחה בו" ('תהילים' קיח).

"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים" (לג א)

מבאר המלבי"ם: שאף שהיה צריך לכתוב: **"אלה מסעי בני ישראל אשר נסעו לארץ ישראל"**, שהנסיעה תאמר תמיד אל מה שאליו היעוד להגיע. ולא ממה שממנו הגיעו ויצאו. אלא שבעד להכנס לא"י היו יכולים בלי כל המסעות האלה. אלא בכל מסע, היתה יציאה חדשה מארץ מצרים, דהיינו: מגלוליהם וטומאתם. לכך אמר הכתוב: **"אשר יצאו מארץ מצרים"**.

"ניחנו במדבר סין" (לג יא)

כתב רבנו יעקב בעל הטורים: 'מתחילה נקרא **"מדבר סין"** ולבסוף **"מדבר סיני"**, שנתוסף לו יו"ד כנגד עשרת

חוטאים ונוסעים ממחשבה טובה לרעה, היתה מרת הדין שעמהם מתוחה כנגדם להענישם. ולכך: **"ניחנו בחרדה"** **"ניחנו בדפקה"** **"ניחנו בפרה"**...

ועוד יכלול ספור המסעות תועלת אחרת; כי ירמוז לעתיד, שהרי דברי הנביאים כולם מוכיחים שהגאולה האחרונה כדמיון הראשונה. וכשם שיצאו ישראל בגאולה ראשונה ממצרים אל המדבר, כן בגאולה האחרונה עתידים שיצאו הרבה מישראל אל המדבר ויעברו במקומות האלה. והקב"ה יכלכלם וינהלם שם, כמו שעשה לישראל במדבר והוא שאמר הנביא: **"והבאתי אתכם אל מדבר העמים"** ('יחזקאל' כ). והכתוב הזה מדבר לעתיד בגאולה אחרונה. והכתוב ירמוז זה, ממה שהזכיר כאן שתי פעמים לשון: **"מוצאיהם"**, **"ויכתב משה את מוצאיהם"** וחזר ואמר: **"ואלה מסעיהם למוצאיהם"**. כי האחד, הוא יציאת ישראל ממצרים. והשני יציאתנו מן ה'**גלת החל הנה**' ('עובדיה' א). ולפי שכבר התחיל להזכיר **"אלה מסעי"** על המסעות לשעבר, על כן אמר: **"ואלה מסעיהם"** לעתיד ביציאה שניה. כענין שכתוב: **"יוסיף ה' שנית ידו"** וגו' ('ישעיה' יא). והקב"ה ברחמיו ימהר,

לאור דרישת הקהל המבצע ממשוך עד גמר המלאי, מהרו...!

1 שחרורון 8 ג'יגה 100 ש"ח
 1 אנצקלופדיה 100 ש"ח
 ספרית 'שופר' 520 הרצאות
 13 דיסקים (mp3) ב-130 ש"ח
 כל ה-CD/DVD ב-10 ש"ח
חלוקת קלטות טייפ ווידאו חינם במשרד
לע"נ הרה"ג יהודה שפירא זצ"ל

ניתן להשיג בהרצאות או במשרדי 'שופר' טלפון: 03-677779

WWW.SHOFAR.NET

ט.ל.ח

מה דינו של העושה את האדם טריפה?

מערכת 'חברותא'

מיוחדת 'גנזי המלך'

שאלה: מי שעושה אדם אחר לטריפה, האם הוא נהרג על מעשהו?

תשובה: בשו"ת 'ציץ אליעזר' (חלק י כה פרק כה) כתב: ב'סנהדרין' (עח): **'אמר רבא: "ההורג את הטריפה, פטור"'**. וכך נפסק ברמב"ם בפ"ב מ'רוצח' (ה"ח): **'ההורג את הטריפה, אע"פ שאוכל ושותה ומהלך בשוק, הרי זה פטור מדיני אדם'**.

ויש לדון, מה דינו של זה שעשה את האדם טריפה, האם חייב עליו בדיני אדם, או לא?

והנה בספר 'מים חיים' להפ"ח בפ"י מג"מ; פשוט בעיניו הרבר, דהעושה אדם טריפה, לא מיקטלי.

ובספר 'למודי ה' למוד (קסח) נשאר בזה בספק ומנמק את ספיקו בלשון זה: 'נסתפקתי ברוצח שהכה חברו ונעשה טריפה, כגון: שניקב קרום של מח, אם חייב עליו מיתה, למ"ד טריפה אינה חיה. דכיון דהוי גברא קטילי, הרי הוא כמת. או דילמא **"נימת"** כתיב, עד שימתנו. ואפילו לפי מ"ד: טריפה חיה מיבעיא לי, כיון דההורג את הטריפה פטור, כמ"ש התוספות בפרק 'הנשרפין' (עח). ד"ה: **'ההורג' וכו'.** ואת"ל דנהרג עליו, מי אמרינן; דאינו נהרג עד שימות, או דילמא, משעה שעשאו טריפה, הרי הוא כבר נחשב מת, **'דגברא קטילי הוי'**. ואחרי שנו"נ בזה בכמה פנים נשאר

שאפילו אם יתברר במשך הזמן שאחוז הנשארים בחיים גדול, הרי מכלל טריפה לא יצא שתול - הלב מהרגע שכתרו ממנו את לבו הטבעי.

ומדברי רבנו יהונתן איבשיץ למדנו; שאם ניטל מבעל חי לבו הטבעי, הרי אע"פ שנמצא בגופו אבר אחר כדמותו וכתבניתו ובו משכן רוח חיוני וממלא תפקידו של הלב ונותן חיות לבעל חי, בכל זאת, בעל חי זה נקרא כבר טריפה, בהיות וניטל מיהת ממנו לבבו הטבעי.

ולפי זה לא רחוק לומר שהוא הדין כשנוטלים מבעל חי לבבו הטבעי ובנידונינו, כשכורתים מאדם לבבו הטבעי ומשתילים במקומו לב אחר שנכרת מאדם אחר, כיון שאיננו הלב הטבעי של הגוף הזה כפי שבראו יוצר האדם, איננו מוציאו מכלל טריפה. ונשאר בגדר טריפה גם אם חיו יחיה. ובאדם לא קובע בזה תאריך של י"ב חדש מכיון דאית ליה מזלא, כדכתבו התוספות בכמה דוכתא (עיין תוספות 'גיטין' נו: ד"ה: **'וניקר' ו'זבחים' קטז. ד"ה: 'דילמא' ועוד ואכמ"ל.**)

באופן שיוצא לנו, שאלו הרופאים הכורתים את הלב מחולה זה, שלפני כן לא היה בגדר טריפה, עושים אותו טריפה ולא מועיל כלל מה שחוזרים מיד ומשתילים לו לב מגוף אחר, דזה לא מועיל להחזיר אותו לקדמותו ונשאר במצב של אדם טריפה. והרופא המבצע ההכרתה דינו כמי שעשה אותו טריפה. ויעוין ברמב"ן עה"ת שם (ב'במדבר' לה - לג) שהפסוק בא להזהיר באזהרה מיוחדת על כך, ביושבי ארץ ישראל, לכבוד השכינה, אשר שם. ■

בזה כאמור בספק. אולם ראה זה מצאתי לאחד מהראשונים שהכריע בזה לצד חיוב. וכך כתב היד רמה' על 'סנהדרין' (עח שם): **'אמר רבא: "הכל מודים בהורג את הטריפה, (כגון: שיש בו סימני טריפה נראין לעינים) שהוא פטור"'**, **'דגברא קטילא קטל'** ואפילו נפש כל דהו ליכא. אבל היאך קמא דשווייה טרפה, מסתברא דחיובי מיחייב!

הרי דפשוט ליה להרמ"ה ז"ל דזה שעשה אותו טריפה, חיובי מיחייב.

עמוד ימיני נוסף שגם הוא סובר בפשיטות כנ"ז שמי שעשה חברו טריפה, חייב עליו, הוא הריב"ש ז"ל, שכן מצאתי בספר תשובותיו (רנא) שכותב שם בתוך דבריו בזה"ל: **'אבל מה שפוטור אלו**

הרוצחים ממתה מן הדין, הוא מפני שהיו שנים. וקיי"ל כרבנן (ב'סנהדרין' עח).

דאמרי: 'הכוהו עשרה, בעשר מקלות בין בבת אחת, בין בזה אחר זה, כולן פטורין',

אא"כ נעשה טריפה במכה הראשונה, שאז השני פטור והראשון חייב'. הרי,

שגם להריב"ש היה פשוט בעיניו דין זה, דמתוך שההורג את הטריפה פטור, ידעינן דהעושה את חברו טריפה נהרג עליו. ולכן חייב בנידונו את הראשון, אם עשה אותו טריפה בהכאתו. ופטור את השני, שהביא לאחר מכן לידי מיתתו.

יוצא לנו, שהעושה את חברו טריפה חייב גם בדיני אדם, בהיות שמצאנו הכרעה על כך בדברי שנים מהראשונים. כבעית השתלת לבבות יש בעיה חמורה גם בנוגע לשתול - הלב. חומרת הבעיה לגבי שתול - הלב היא,

WWW.SHOFAR.NET

הנה את התורה

על כל שאלה תשובה מאגר ענק של שאלות ותשובות בכל הנושאים ביהדות. יש לך שאלה ביהדות שאף פעם לא העזת לשאול? במרדך 'הכה את המומחה' באתר שופר' מקבלים את כל התשובות בחרים שאלה והרב אמנון יצחק עולה ושונה צפיה מהנתון

נסיעה לקברות הצדיקים עם הרב אמנון יצחק

ביום שלישי כט' תמוז 21.07.09

ציאה בשעה 7:30 בדיוק מנקודות האיסוף

**זכאי
"חי כפליים"
40% הנחה!!!**

המסלול:

קבר רבי שמעון בר יוחאי זע"א	11:00 מירון
קבר רבי יונתן בן עוזיאל זע"א	12:00 עמוקא
ארוחת צהרים כיד המלך	14:00 מלון כינר
הרצאה של הרב אמנון יצחק שליט"א	15:30 מלון כינר
קבר רבי מאיר בעל הנס זע"א	17:30 טבריה

הישיבה בהפרדה מלאה בלבד!

ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10, בני ברק

טל: 03-6777779

לפירסום ב'גנזי המלך' צלצל עכשיו 03-6777779/557

"וקווי ה' יחליפו בוח"

אופש משפחות מדהים עם הרב אסרי כל השבוע

במלון "גולדן טאוור" באשקלון

בתאריכים כ"ו - ל' באב 16-20/08/09 למנינם

חצי פנסיון+קפה ומאפה, שתיה חמה וקרה חופשית כל היום.

והעיקר:

תוכניה עם טובי המרצים והאומנים

הרב לסרי מרצה בכיר ב"ערכים"

הרב פנגר "מהודו עד ברוך שאמר"

הרב זמיד כהן מרצה בכיר "בהידברות"

הרבנית אביבה ויסמן "אשת חיל

שמחה זאת את" ועוד...

אמישה ימים של אוויה משפחתית ואידוש כוחות באווירה איכותית ומרגיעה ברוח יהודית איתנית. הטפס יערך במלון "גולדן טאוור" באשקלון בו תוכלו ליהנות מאדרים מאודשים ומרוואים, אוכל משובח כיד המלך בהשגחה מעולה וצמודה, גרוכת. שמיה ואולי רחצה נפרד.

ואת הילדים לא שכחנו... מתנפאים תעלולין דוד האקיון תיאטרון בובות ועוד...

תוכניות ערב מדהימות
המנר
אידך אסרי
ואד הפלא

הופ הולנה בהצלחה אדשה

המנר אורי שבא

לפרטים והזמנות: מלכי 054-9787094 / מלי 050-4146863

שליט"א של הרב **אמנון יצחק** איש בהרצאה **6000**

ב'לונה פארק', **בואנוס איירס** אירוס ארגנטינה

www.shofar.net עכשיו באתר 'שופר' בשידור חוזר